PANCHADASI CHAPTER 2

പഞ്ചഭൂത-വിവേക+പ്രകരണം

1
സദ(ദ്-വൈ)തം ശ്രുതം(യ്)യത്തദ് പഞ്ചഭൂത വിവേകതഃ
ബോദ്ധും ശക്യം(ൻ) തതോ-ഭൂത- പഞ്ചകം-പ്രവി-വി+ച്യതേ.

2
ശബ്ദ+സ്പർശൗ രൂപ-രസൗ ഗ(ൻ)ന്ധോ ഭൂത-ഗുണാ ഇമേ
ഏക+ദ്വി+ത്രി-ചതുഃ(ഫ്)പഞ്ച ഗുണാ+വ്യോമാ-ദിഷു+ക്രമാത്.

3
പ്രതി+ദ്ധ്വനിർ-വിയ+ച്ഛബ്ദോ വായൗ ബീസീതി ശബ്ദനം
അനുഷ്ണാ-ശീത-സംസ്പർശോ വ+ഹ്നൗ ഭുഗ-ഭുഗ+ധ്വനിഃ.

4
ഉഷ്ണഃ(സ്)സ്പശഃ(ഫ്)പ്രഭാരൂപം(ഞ്)ജലേ ബുലു-ബുലു+ധ്വനിഃ
ശീതഃ(സ്)സ്പർശഃ(ശ്)ശുക്ല-രൂപം രസോ മാധു+ര്യ-മീരിതം.

5
ഭൂമൗ കടകടാ-ശബ്ദഃ(ഖ്)കാഠിന്യം സ്പർശ ഇ+ഷ്യതേ
നീലാദികം(ഞ്)ചിത്ര-രൂപം മധുരാ+മ്ലാദികോ രസഃ

6
സുരഭീ-തര-ഗന്ധൗ+ദ്വൗ
ഗുണാഃ(സ്)സമ്യക് വിവേചിതാഃ
ശ്രോത്രം(ൻ)ത്വക്-ച+ക്ഷുഷീ ജിഹ്വാ+
ഘ്രാണം(ഞ്)ചേ+ന്ദ്രിയ പ+ഞ്ചകം.

7.
കർണാദി-ഗോളക+സ്ഥം(ൻ)തത്-
ശബ്ദാദി+ഗ്രാഹകം(ങ്)ക്രമാത്
സൗക്ഷ്മ്യാഥ്.കാ+ര്യാനു-മേയം(ൻ)തത്-
പ്രായോ-ധാവേഥ്. ബഹിർമുഖം.

8
കദാചിഥ്.പ്രഹിതേ കർണേ+ശ്രൂയതേ ശബ്ദ ആന്തരഃ
പ്രാണ-വായൗ ജാഠ-രാ+ഗ്നൗ ജല-പാന്യേ്ന-ഭ+ക്ഷണേ.

9
വ്യ+ജ്യ+ന്തേ+ഹ്യാ+ന്തരാഃ(ശ്)ശബ്ദാ
മീലനേ ചാന്തരം(ൻ)തമഃ
ഉത്ഗാരേ രസ-ഗ+ന്ധൗ-ചേ+
ത്യ+ക്ഷാണാ-മാന്തര+ഗ്രഹഃ

10
പ+ഞ്ചോ+ക്ത്യാ ദാന-ഗമന-വിസർഗാ-നന്ദകാഃ(ഖ്)ക്രിയാഃ
കൃഷി-വാണി+ജ്യ-സേ+വ്യാ+ദ്യാഃ(ഫ്)പഞ്ച+സ്വ+ന്തർ ഭവ+ന്തി ഹി.

11.
വാക്-പാണി-പാദ-പായൂ-പ+
സ്ഥൈരെ+ക്ഷൈസ്-തഥ്ക്രിയാ-ജനിഃ
മുഖാദി-ഗോള-കേ+ഷ്വസ്തേ
തഥ്.കർമേ+ന്ദ്രിയ പ+ഞ്ചകം.

12
മനോ ദശേ+ന്ദ്രിയാ+ദ്ധ്യ+ക്ഷം
ഹൃഥ്-പത്മ-ഗോളകേ+സ്ഥിതം
തച്ചാന്തഃ(ഖ്)കരണം ബാ+ഹ്യേ+
ഷ്വ+സ്വാ-ത+ന്ത്ര്യാ+ദ്വിനേ+ന്ദ്രിയൈഃ

അ+ക്ഷേ+ഷ്വർത്ഥാർ-പിതേ+ഷ്വേ-തഥ്-
ഗുണ-ദോഷ-വിചാരകം
സത്വം രജസ്-തമ+ശ്ചാസ്യ
ഗുണാ വി+ക്രിയതേ ഹിതൈഃ.

14.
വൈരാഗ്യം(ങ്)ക്ഷാന്തി-രൗദാ+ര്യ-
മി+ത്യാ+ദ്യാ(സ്)സത്വ-സംഭവാഃ
കാമ+ക്രോധൗ ലോഭ-യ+ത്നാ-
വി+ത്യാ+ദ്യാ രാജ-സോ+ത്ഥിതാഃ.

15
സാ+ത്വികൈഃ(ഫ്)പു+ണ്യ-നിഷ്പത്തിഃ(ഫ്)-
പാപോത്-പ+ത്തി+ശ്ച രാജസൈഃ.
താമ-സൈർനോ-ഭയം(ങ്)കിന്തു
വൃഥായുഃ(ഹു)+ക്ഷപണം ഭവേത്.

16
അ+ത്രാഹം പ്രത്യയീ കർതേ+
ത്യേവം(ൽ)ലോക+വ്യവ+സ്ഥിതിഃ.

17
സ്പഷ്ട-ശബ്ദാദി യു(ക്)ക്തേഷു ഭൗതി-കത്വ-മതി+സ്ഫുടം
അ+ക്ഷാദാ-വപി ത+ച്ഛാത്ര-യു+ക്തിഭ്യാ-മവ-ധാ+ര്യതാം.

18
ഏകാ-ദശേ+ന്ദ്രിയൈ+ര്യു+ക്ത്യാ
ശാസ്ത്രേണാ+പ്യവ-ഗ+മ്യതേ
യാവഥ്-കിഞ്ചിഥ് ഭവേ-ദേത-
ദിദം ശബ്ദോ-ദിദം(ഞ്)ജഗത്.

19
ഇദം സർവം പുരാ സൃഷ്ടേ-രേക-മേവാ+ദ്വിതീയകം
സദേ-വാസീ+ന്നാമ-രൂപേ നാസ്താ-മി+ത്യാ-രുണേർ- വചഃ

20
വൃ+ക്ഷ+സ്യ+സ്വഗതോ ഭേദഃ(ഫ്)പത്ര-പുഷ്പ ഫലാ-ദിഭിഃ
വൃ+ക്ഷാ+ന്ത-രാഥ് സജാ-തീയോ വിജാ-തീയഃ(ശ്)ശിലാ-ദിതഃ.

21
തഥാ സ+ദ്വസ്തുനോ ഭേദ+
ത്രയം പ്രാപ്തം(ൻ)നിവാ+ര്യതേ
ഐ+ക്യാവ-ധാരണ+ദ്വൈത+
പ്രതി-ഷേധൈഃ(സ്)ത്രിഭിഃ(ഖ്)ക്രമാത്.

22
സതോ നാവ-യവാഃ(ശ്)ശ+ങ്ക്യാസ്-
തദംശ+സ്യാനി-രൂപണാത്
നാമ-രൂപേന ത+സ്യാംശൗ
തയോ-രദ്യാ+പ്യനുഥ്-ഭവാത്

23
നാമ-രൂപോഥ്-ഭവ(സ്)സ്യൈവ
സൃഷ്ടി+ത്വാഥ്. സൃഷ്ടിതഃ(ഫ്)പുരാ
ന തയോ-രുഥ്ഭവസ്-തസ്മാ+
ന്നിരംശം സ+ദ്യഥാ വിയത്.

24
സദ+ന്തരം സജാതീയം(ൻ)നവൈ-ല+ക്ഷ+ണ്യ വർജ്ജനാത്
നാമ-രൂപോ-പാധി-ഭേദം വിനാ-നൈവ സതോ ഭിദാ.

25
വിജാതീയ-മസ+ത്ത+ത്തു നഖ+ല്വസ്-തീതി ഗ+മ്യതേ
നാ+സ്യാതഃ(ഫ്)പ്രതി-യോഗി+ത്വം വിജാതീ-യാത് ഭിതാ-കുതഃ.

26.
ഏക-മേവാ+ദ്വിതീയംസത് സിദ്ധ-മ+ത്രതു കേചന.
വി+ഹ്വലാ അസദേ-വേദം പുരാസീ-ദി+ത്യ വർണയൻ.

27.
മഗ്ന+സ്യാബ്ധൗ യഥാ+ക്ഷാണി വി+ഹ്വ-ലാനി തഥാ+സ്യ-ധീഃ
അഖ(ൺ)ണ്ഡൈക-രസം ശ്രുത്വാ നിഷ്-പ്രചാരാ ബിഭേ+ത്യതഃ.

ഗൗഡാ-ചാര്യാ നിർവി-ക+ല്പേ സമാ-ധാവ+ന്യ-യോഗിനാം
സാകാര+ബ്രഹ്മ-നിഷ്ടാനാ-മ+ത്യ+ന്തം ഭയ-മൂചിരേ.

29
അസ്പർശ-യോഗോ നാമൈഷ ദുർ/ദശഃ(സ്) സർവ-യോഗിഭിഃ
യോഗിനോ ബി+ഭ്യതി+ഹ്യസ്മാ-ദഭയേ ഭയ-ദർശിനഃ.

30
ഭഗവഥ്.പൂജ്യ-പാദ+ശ്ച ശുഷ്ക-തർക-പടൂനമൂൻ
ആഹുർ-മാ+ധ്യമികാൻ-ഭ്രാന്താ ന ചി+ന്ത്യേസ്മിൻ സദാത്മനി.

31
അനാ-ദൃത്യ+ശ്രുതിം മൗർഖ്യാ-
ദിമേ ബൗ+ദ്ധാസ്-തമ+സ്വിനഃ.
ആപേദിരേ നിരാ+ത്മത്വ-
മനു-മാനൈക-ചക്ഷുഷഃ.

32
ശൂന്യ-മാസീ-ദിതി+ബ്രൂഷേ സ+ദ്യോഗം വാ സദാത്മതാം
ശൂ+ന്യ+സ്യ നതു തദ്യു+ക്ത-മുഭയം വ്യാഹ-ത+ത്വതഃ.

33
നയു+ക്തസ്-തമസാ- സൂര്യോ
നാപി ചാസൗ തമോ-മയഃ

സ+ച്ഛൂന്യ-യോർ വിരോ-ധിത്വാത്
ശൂന്യ-മാസീദ് കഥം വദ.

34
വിയദാദേർ-നാമ-രൂപേ
മായയാ-സുവി-ക+ല്പിതേ
ശൂ+ന്യ+സ്യ നാമ-രൂപേ ച
തഥാ ചേജ്-ജീ+വ്യതാം(ഞ്) ചിരം.

35
സതോപി നാമ-രൂപേ+ദ്വേ ക+ല്പിതേ ചേ+ത്തദാ വദ
കു+ത്രേതി നിര-ധി+ഷ്ടാനോ ന+ഭ്രമഃ(ഖ്)ക്വചി-ദീ+ക്ഷ്യതേ.

36
സദാ-സീദിതി-ശബ്ദാർത്ഥേ
ഭേദേ വൈഗു+ണ്യ-മാപതേത്
അഭേദേ പുന-രു+ക്തിഃ(സ്)സ്യാൻ-
മൈവം(ൽ)ലോകേ തഥേ+ക്ഷണാത്.

37
കർത+വ്യം(ങ്)കുരുതേ-വാക്യം ബ്രൂതേ ധാര്യ+സ്യ ധാരണം
ഇത്യാദി-വാസനാ-വിഷ്ടം പ്രത്യാസീത് സദി-തീരണം.

38
കാലാ-ഭാവേ പുരേ+ത്യുക്തിഃ(ഖ്)കാല-വാസ-നയാ-യുതം
ശി+ഷ്യം പ്ര+ത്യേവ തേനാ+ത്ര+ദ്വിതീയം(ൻ)നഹി ശ+ങ്ക്യതേ.

39
ചോദ്യം വാ പരിഹാരോ വാ+ക്രിയതാം(ൻ)ദ്വൈത-ഭാഷയാ
അ+ദ്വൈത-ഭാഷയാ-ചോ+ദ്യം(ൻ)നാസ്തി നാപി തദു+ത്തരം.

40
തദാ+സ്തിമിത ഗംഭീരം(ൻ)നതേജോ ന തമസ്തതം
അനാഖ്യ-മനഭി+വ്യ+ക്തം സഥ്-കിഞ്ചി-ദവ-ശി+ഷ്യതേ

41.
നനു ഭൂ+മ്യാദികം മാഭൂത്
പരമാ+ണ്വന്ത-നാശതഃ

കഥം(ൻ)തേ വിയതോ-സ+ത്വം
ബുദ്ധി-മാരോഹ-തീതി+ചേത്.

42
അ+ത്യ+ന്തം(ൻ)നിർ-ജഗദ്-വ്യോമ യഥാ തേ ബുദ്ധി-മാ+ശ്രിതം
തഥൈവ-സ+ന്നി-രാകാശം(ങ്)കുതോ നാ+ശ്രയതേ മതിം.

നിർ-ജഗദ്-വ്യോമ ദൃഷ്ടം(ഞ്)ചേഥ്.
പ്രകാശ-തമസീ-വിനാ.
ക്വ ദൃഷ്ടം(ങ്) കി+ഞ്ചതേ പ+ക്ഷേ
ന+പ്ര+ത്യ+ക്ഷം വിയത് ഖലു.

44
സ+ദ്വസ്തു ശു+ദ്ധം(ൻ)ത്വ+സ്മാഭിർ
നി+ശ്ചിതൈ-രനു-ഭൂയതേ.
തൂഷ്ണീം സ്ഥിതൗന ശൂന്യത്വം
ശൂന്യ-ബു+ദ്ധേ+ശ്ച വർജനാത്.

45
സദ്-ബുദ്ധി-രപി-ചേ+ന്നാസ്തി
മാസ്-ത്വ+സ്യ+സ്വ+പ്രഭ+ത്വതഃ
നിർ-മനസ്-കത്വ-സാക്ഷി+ത്വാഥ്.
സ+ന്മാ+ത്രം സുഗമം(ൻ)നൃണാം.

46.
മനോ ജൃംഭണ-രാഹി+ത്യേ യഥാ സാ+ക്ഷീ നിരാകുലഃ
മായാ-ജൃംഭണതഃ(ഫ്) പൂർവം സ-ത്ത-ഥൈവ നിരാകുലം

47
നിസ്-ത+ത്വാ കാര്യ-ഗ+മ്യാ+സ്യ
ശ+ക്തിർ മായാഗ്നി- ശക്തി-വത്
നഹി ശക്തിഃ(ഖ്)ക്വചിഥ്.കൈശ്ചിഥ്.
ബു+ദ്ധ്യതേ കാര്യതഃ(ഫ്)-പുരാ.

48
നസ+ദ്വസ്തു സതഃ(ശ്)ശക്തിർ-
നഹി-വ+ഹ്നേഃ(സ്)സ്വ-ശ+ക്തിതാ
സദ്വി-ല+ക്ഷണ തായാം(ൻ)തു
ശക്തേഃ(ഖ്)കിം(ൻ)തത്വ-മു+ച്യതാം.

ശൂ+ന്യ+ത്വ-മിതി ചേത് ശൂന്യം
മായാ-കാര്യ-മിതീ-രിതം
ന ശൂ+ന്യം(ൻ)നാപി സദ്യാ-ദൃക്
തദൃക്-തത്വ-മിഹേ+ഷ്യതാം.

50
നാസ-ദാസീ+ന്നോ സദാസീത്-
തദാനീം(ഞ്)-കി+ന്ത്വ-ഭൂ+ത്തമഃ
സ+ദ്യോ-ഗാത്-തമസഃ(സ്)സ+ത്വം(ൻ)
ന+സ്വ-തസ്തൻ-നിഷേ-ധനാത്.

51
അത ഏവ+ദ്വിതീയ+ത്വം
ശൂന്യ-വ+ന്നഹി ഗ+ണ്യതേ
ന ലോകേ ചൈ+ത്ര ത+ച്ഛൂ+ക്ത്യോർ
ജീവിതം(ൽ) ലി+ഖ്യതേ പൃഥക്.

52
ശ+ക്ത്യാ-ധി+ക്യേ ജീവിതം(ഞ്)ചേത്
വർദ്ധതേ ത+ത്ര വൃ+ദ്ധികൃത്.
ന ശ+ക്തിഃ(ഖ്)കി+ന്തു തഥ്-കാ+ര്യം(യ്)-
യുദ്ധ-കൃ+ഷ്യാ-ദികം(ൻ) തഥാ.

53.
സർവഥാ ശക്തി-മാ+ത്ര+സ്യ
നപൃഥഗ്-ഗണനാ+ക്വചിത്
ശക്തിഃ(ഖ്)കാര്യം(ൻ)തു നൈവാസ്തി+
ദ്വിതീയം ശ+ക്യതേ കഥം.

54
ന കൃഥ്സ്ന+ബ്ര+ഹ്മ-വൃത്തിഃ(സ്)സാ
ശ+ക്തിഃ(ഖ്)കി(ൻ)ന്ത്വേക-ദേശ-ഭാക്.
ഘട-ശ+ക്തി+ര്യഥാ ഭൂമൗ+
സ്നിഗ്ദ്ധ-മൃ+ദ്യേവ-വർത്തതേ.

55
പാദോ+സ്യ സർവ ഭൂതാനി+
ത്രിപാ-ദസ്തി+സ്വയം പ്രഭഃ

ഇ+ത്യേക ദേശ-വൃ+ത്തി+ത്വം
മായയാ വദതിഃ(ശ്)ശ്രുതിഃ.

56
വിഷ്ട+ഭ്യാഹ-മിദം(ങ്)കൃഥ്സ്ന-
മേകാംശേന+സ്ഥിതോ ജഗത്
ഇതി കൃഷ്ണോ്ƒർ-ജുനാ-യാഹ
ജഗതസ്-ത്വേക-ദേശതാം.

57
സഭൂമിം വി+ശ്വതോ-വൃ+ത്വാ+ഹ്യ+സ്യ-തിഷ്ടദ്-ദശാംഗുലം
വികാര-വർതി ചാ+ത്രാസ്തി+ശ്രുതിസ്-ത+ത്ര കൃതോർ-വചഃ.

58
നിരംശേ+പ്യംശ-മാരോ+പ്യ
കൃഥ്സ്നേംശേ വേതി പൃ+ച്ഛതഃ
തദ്-ഭാഷയോ+ത്തരം ബ്രൂതേ+
ശ്രുതിഃ(ശ്)ശ്രോതൃ-ഹിതൈ-ഷിണീ.

59
സ+ത്ത+ത്വ-മാ+ശ്രിതാ ശ+ക്തിഃ(ഖ്)-
കല്പയേഥ്സതി വി+ക്രിയാഃ.
വർണാ ഭിത്തി-ഗതാ-ഭി+ത്തൗ
ചിത്രം(ൻ)നാനാ-വിധം(ൻ)തഥാ.

60
ആദ്യോ-വികാര ആകാശഃ(സ്)സോവ-കാശ+സ്വ രൂപവാൻ
ആകാശോ+സ്തീതി സ+ത്ത+ത്വ-മാകാശേ+പ്യനു-ഗച്ഛതി.

61
ഏക+സ്വഭാവം സ+ത്ത+ത്വം ആകാശോ+ദ്വി+സ്വ-ഭാ-വ-കഃ
നാവകാശഃ(സ്)സതി+വ്യോമ്നി സചൈ-ഷോപി+സ്ഥിതംൻദ്വയം

62
യദ്വാ+പ്രതി+ധ്വനിർ-വ്യോമ്നോ ഗുണോ നാസൗ സതീ+ക്ഷ്യതേ
വ്യോമ്നി+ദ്വൗ സ+ധ്വനീ-തേന സദേകം(ൻ)ദ്വി-ഗുണം വിയത്.

63.
യാ ശക്തിഃ(ഖ്)കല്പയേദ്-വ്യോമ

സാ സദ്-വ്യോമ്നോ-രഭി+ന്നതാം
ആപാദ്യ ധർമ-ധർമി+ത്വം
വ്യത്യ-യേനാവ ക+ല്പയേത്.

64
സതോ+വ്യോമത്വ-മാപന്നം
വ്യോമ്നഃ(സ്) സത്താം(ൻ)തു ലൗകികാഃ
താർകി-കാ+ശ്ചാവ ഗ+ച്ഛ+ന്തി
മായയാ ഉചിതം ഹി തത്.

65
യ+ദ്യഥാ വർത്തതേ ത+സ്യ തഥാ+ത്വം ഭാതി മാനതഃ
അ+ന്യ-ഥാ+ത്വം ഭ്രമേണേതി+ന്യായോയം സാർവ ലൗകികഃ.

66
ഏവം ശ്രുതി-വിചാരാഥ് പ്രാ+കൃഥാ യ+ദ്വസ്തു ഭാസതേ
വിചാ+ര്യേണ വിപ+ര്യേതി തതസ്-തച്ചാ+ന്ത്യതാം(വ്)വിയത്.

67
ഭി+ന്നേ വിയഥ്സതീ ശബ്ദ-
ഭേദാത് ബു+ദ്ധേ+ശ്ച ഭേദതഃ.
വാ+യ്വാദി+ഷ്വനു-വൃത്തം സൻ-
നതു+വ്യോമതി ഭേദധീഃ.

68
സദ്വസ്-ത്വധികവൃ+ത്തി+ത്വാദ്-
ധർമി+വ്യോമ്നസ്തു ധർമതാ
ധിയാ സതഃ(ഫ്)പൃഥക്കാരേ+
ബ്രൂഹി+വ്യോമ കിമാ+ത്മകം

69
അവകാ-ശാ+ത്മകം(ൻ) തച്ചേ-
ദസ+ത്ത-ദിതി ചി+ന്ത്യതാം
ഭി+ന്നം സതോ സ+ച്ച നേതി
വ+ക്ഷി ചേദ്-വ്യാകൃതിസ്-തവ.

70
ഭാതീതി ചേത് ഭാതു നാമ ഭൂഷണം മായിക+സ്യ തത്
യദ-സദ്-ഭാസ-മാനം(ൻ)തത് മി+ത്ഥ്യാ+സ്വപ്ന-ഗജാദി-വത്

71
ജാതി+വ്യക്തീ ദേഹി-ദേഹൗ
ഗുണ+ദ്രവ്യേ യഥാ-പൃഥക്.
വിയഥ്.സതോസ്-തഥൈവാസ്തു
പാർത്ഥ+ക്യം(ങ്) കോ+ത്ര വിസ്മയഃ.

72
ബു+ദ്ധോപി ഭേ-ദോ-നോ ചി+ത്തേ
നിരൂഢിം(യ്)യാതി ചേ+ത്തദാ
അനൈ-കാ+ഗ്രാഥ് സംശയ+ദ്വാ
രൂ+ഢ്യ-ഭാവോ+സ്യ തേ വദ.

73
അ+പ്ര-മ+ത്തോ ഭവ+ധ്യാനാ-
ദാ+ദ്യേ-നസ്മിൻ-വിവേചനം
കുരു+പ്രമാണ-യു+ക്തി+ഭ്യാം(ൻ)-
തതോ രൂഢ-തമോ ഭവേത്.

ധ്യാനാൻ-മാനാ+ദ്യു+ക്തി തോപി രൂഢേ ഭേദേ വിയഥ്-സതോഃ
ന കദാചിദ്-വിയഥ്സത്യം സ+ദ്വസ്തു+ച്ഛിദ്ര-വ+ന്നച.74

ജ്ഞസ്യ ഭാതി സദാ+വ്യോമ
നിസ്-തത്വോൽ-ലേഖ-പൂർവകം
സദ്വസ്+(തു-അ)പി വിഭാ+ത്യസ്യ
നിശ്-ഛി+ദ്രത്വ-പുരഃസ്-സരം .. 75

വാസനായാം വിവൃദ്ധായാം വിയത്-സ+ത്യ+ത്വവാദിനം .
സന്മാ+ത്രാ-ബോധ-യുക്തംഞ് ച/ ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മ-യതേ ബുധഃ .. 76

ഏവ-മാകാശ-മി+ഥ്യാ+ത്വേ സഥ്-സ+ത്യ+ത്വേ-ച വാസിതേ .
ന്യായേനാ-നേന വാ+(യു-ആ)ദേഃസ് സ+ദ്വസ്തു+ പ്രവി-വി+ച്യതാം .. 77.

സ+ദ്വസ്തു+ന്യേക-ദേശസ്ഥാ മായാ ത+ത്രൈക-ദേശഗം .
വിയത്-തത്രാ+പ്യേക-ദേശ-ഗതോ വായു+ പ്രക+ല്പിതഃ .. 78

ശോഷ+സ്പർശൗ ഗതിർ-വേഗോ വായു-ധർമാ ഇമേ മതാഃ .
ത്രയഃസ് സ്വഭാവാഃസ് സ+ന്മായാ+വ്യോമ്നാം യേ ത്യേപി വായുഗാഃ ..
79..

വായു-ര+സ്തീതി സദ്ഭാവഃസ് സതോ വായൗ പൃഥ+ക്ക്യതേ .
നിസ്തത്ത്വ-രൂപതാ മായാ+സ്വഭാവോ+ വ്യോമഗോ+ ധ്വനിഃ .. 80.

സതോഽനുവൃത്തിഃസ് സർവത്ര+ വ്യോമ്നോ നേതി പുരോദിതം .
വ്യോമാനു-വൃത്തി-രധുനാ കഥം ന+വ്യാ-ഹതം വചഃ ..81..

ഛി+ദ്രാനു-വൃത്തിർ/നേതീതി പൂർവോക്തി-രധുനാ+ ത്വിയം .
ശബ്ദാനു-വൃത്തിരേ-വോക്താ/ വചസോ+ വ്യാഹതിഃഖ് കുതഃ .. 82..

നനു സ+ദ്വസ്തു-പാർഥക്യാ/ദസ+ത്ത്വം ചേ+ത്തദാ കഥം .
അ+വ്യക്ത-മായാ-വൈഷ+മ്യാ/ദമാ-യാമ-യതാപി നോ .. 83..

നിസ്ത+ത്ത്വ-രൂപതൈ/വാ+ത്ര മായാ+(തു-അ)+സ്യ+ പ്രയോജികാ .
സാ ശക്തി-കാര്യയോ+സ്തുല്യാ+ വ്യക്താ+വ്യക്ത+ത്വ-ഭേദിനോഃ .. 84..

സദ-സ+ത്ത്വ-വിവേകസ്യ+ പ്രസ്തു-ത+ത്ത്വാ+ത്സ-ചി+ന്ത്യതാം .
അസതോഽവാന്തരോ ഭേദ ആസ്താംൻ ത+ച്ചി+ന്ത-യാ+ത്ര കിം .. 85..

സ+ദ്വസ്തു+ബ്രഹ്മ-ശിഷ്ടോംഽശോ/-വായുർ-മിഥ്യാ യഥാ വിയത് .
വാസയിത്വാ ചിരം വായോർ/-മി+ഥ്യാ+ത്വം മരുതംൻ ത്യജേത് .. 86..

ചിന്തയേദ്-വ+ഹ്നി-മ+പ്യേവം മരുതോ+ ന്യൂന-വർതിനം .
ബ്രഹ്മാണ്ഡാ-വരണേ+ഷ്വേഷാം ന്യൂനാധിക-വിചാരണാ .. 87..

വായോർ/-ദശാം/ശതോ+ന്യൂനോ/വ+ഹ്നിർ-വായൗ+ പ്രക+ല്പിതഃ .
പുരാണോ+ക്തംൻ താരതമ്യംൻ ദശാംശൈർ/ഭൂത-പ+ഞ്ചകേ .. 88..

വ+ഹ്നി-രുഷ്ണ+പ്രകാശാത്മാ പൂർവാനു-ഗതിര+ത്ര ച .
അസ്തി വഹ്നിഃസ് സനിസ്/-ത+(ത്-ത്വ)ശ് ശബ്ദവാൻ.സ്പർശവാനപി ..
89.

സന്മയാ+വ്യോമ-വാ+(യു-അം)ശൈർ-
യുക്ത+സ്യാഗ്നേർ-നിജോ ഗുണഃ .
രൂപംൻ തത്ര സതഃസ് സർവ-
മന്യദ്-ബു+ദ്ധ്യാ വിവി+ച്യതാം .. 90..

സതോ വിവേചിതേ വഹ്നൗ/ മി+ഥ്യാ+ത്വേ സതി വാസിതേ .
ആപോ ദശാം/-ശതോ+ ന്യൂനാഃഖ് കല്പിതാ ഇതി ചിന്തയേത് .. 91..

സ+ന്ത്യാപോ്ഽമൂഃശ് ശൂ+ന്യ-ത+ത്ത്വാഃസ്-
സ-ശബ്ദ+സ്പർശ-സംയുതാഃ .
രൂപ-വ+ത്യോ്ഽ+ന്യ-ധർമാനു-വൃ+ത്യാ+(സ്-വീ)യോ രസോ ഗുണഃ .. 92..

സതോ വിവേ-ചിതാ+സ്വപ്സു/ ത+ന്മി+ഥ്യാ+ത്വേ-ച വാസിതേ .
ഭൂമിർ/-ദശാം/ശതോ+ ന്യൂനാ ക+ല്പിതാപ്(സ്-വി)തി ചി+ന്തയേത് .. 93..

അസ്തി ഭൂസ്/-ത+ത്ത്വ-ശൂ+ന്യാ+സ്യാഃശ്
ശബ്ദ-സ്പർശൗ/ സ്വരൂപകൗ .
രസശ്ച പരതോ നൈജോ ഗന്ധഃസ് സത്താ വിവി+ച്യതാം .. 94..

പൃഥ+ക്കൃതായാം സ+ത്തായാം ഭൂമിർ/മി+ഥ്യാവ-ശിഷ്യതേ .
ഭൂമേർ/ദശാം-ശതോ+ ന്യൂനം ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡം ഭൂമി-മധ്യഗം .. 95..

ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ-മ+ധ്യേ തിഷ്ഠ+ന്തി ഭുവനാനി ചതുർദശ .
ഭുവനേഷു വസ+(ന്തി-ഏ)ഷു+ പ്രാണി-ദേഹാ യഥാ-യഥം .. 96..

ബ്ര+ഹ്മാണ്ഡ-ലോക-ദേഹേഷു സ+(ദ്-വ)സ്തുനി പൃഥ+ക്കൃതേ .
അസ+ന്തോ്ഽ+ണ്ഡാ-ദയോ ഭാ+ന്തു തദ്-ഭാനേ്ഽപീഹ കാ+ക്ഷതിഃ .. 97..

ഭൂത-ഭൗതിക-മായാനാ-മസ-മ+(ത്-വേ)്ഽ+ത്യ+ന്ത-വാസിതേ .
സ+ദ്വസ്/-ത്വ+(ദ്-വൈ)ത-മി+ത്യേഷാ ധീർ/വിപ+ര്യേതി ന+ ക്വചിത് .. 98..

സദ+(ദ്-വൈ)താത്/പൃഥഗ്-ഭൂതേ+(ദ്-വൈ)തേ ഭൂ+മ്യാദി-രൂപിണി .
തത്ത-ദർഥ+ക്രിയാ ലോകേ യഥാ ദൃഷ്ടാ തഥൈവ സാ .. 99..

സാംഖ്യ-കാണാദ-ബൗ+ദ്ധാ+ദ്യൈർ/ജഗദ്-ഭേദോ യഥാ യഥാ .
ഉത്/+പ്രേ+ക്ഷ്യ-തേ്ഽനേക-യു+ക്ത്യാ ഭവ+ത്വേഷ തഥാ തഥാ .. 100..

അവ+ജ്ഞാതം സദ+ദ്വൈതംൻ നിഃശ്-ശങ്കൈ-ര+ന്യ-വാദിഭിഃ .
ഏവംങ് കാ+ ക്ഷതി-രസ്മാകംൻ തദ്-ദ്വൈത-മവ-ജാനതാം .. 101..

+ദ്വൈതാ-വജ്ഞാ സുസ്ഥിതാ ചേ/-
ദ+(ദ്-വൈ)താ ധീഃസ് സ്ഥിരാ ഭവേത് .
+സ്ഥൈ+ര്യേ ത+സ്യാഃഫ് പുമാനേഷ ജീവ+ന്മു+ക്ത ഇതീ+ര്യതേ .. 102..

ഏഷാ+ ബ്രാ+ഹ്മീ സ്ഥിതിഃഫ് പാർഥ നൈനാം പ്രാപ്യ വിമു+ഹ്യതി .
+സ്ഥി+ത്വാ+സ്യാ-മന്ത-കാലേ്ഽപി+ ബ്ര+ഹ്മ-നിർവാണ-മൃച്ഛതി .. 103..

സദ+(ദ്-വൈ)ത്യേന്യത+(ദ്-വൈ)തേ യദ+ന്യോ്യ+ന്യൈ+ക്യ-വീ+ക്ഷ-ണം
.
ത+സ്യാന്ത-കാലസ്/തദ്-ഭേദ/-ബുദ്ധിരേവ ന ചേതരഃ .. 104..

യ+ദ്വാന്ത-കാലഃഫ് +പ്രാണ+സ്യ വിയോ-ഗോസ്തു+ പ്രസിദ്ധിതഃ .
തസ്മിൻ/കാല്യേപി ന+ ഭ്രാ+ന്തേർ/ഗതായാഃ പുനരാ-ഗമഃ .. 105..

നീരോഗ ഉപ-വിഷ്ടോ വാ രുഗ്ണോ വാ വിലുഠൻ-ഭുവി .
മൂർച്ഛിതോ വാ+ ത്യജേ-ദേഷ+ പ്രാണാൻ/-ഭ്രാന്തിർന സർവഥാ .. 106..

ദിനേ ദിനേ+ സ്വപ്ന-സുപ്+ത്യോ/-രധീതേ വിസ്മൃത്യേ+പ്യയം .
പരേ+ദ്യുർ-നാന-ധീതഃ+ സ്യാത്-തത്ത്വവിദ്യാ ന നശ്യതി .. 107..

പ്രമാ-ണോത്/പാദിതാ വി+ദ്യാ പ്രമാണം പ്രബലം വിനാ .
ന-ന+ശ്യതി ന വേദാ+ന്താത്/പ്രബലം മാന-മീക്ഷതേ .. 108..

തസ്മാ+ദ്വേദാന്ത-സംസിദ്ധം സദ+ദ്വൈതംൻ ന ബാ+ധ്യതേ .
അന്ത-കാല്യേ+പ്യതോ- ഭൂത/-വിവേകാൻ-നിർവൃതിഃസ് സ്ഥിതാ .. 109..

ഇതി പഞ്ച-ഭൂത-വിവേക+പ്രകരണം സമാപ്തം. .. 2..
ഓം
CHECKED BY GURU P.R.IYER
19.6.2024